

Upozornění:

Prezentace je určena posluchačům předmětu 2PR101 Právo na Vysoké škole ekonomické v Praze a slouží k jejich lepší orientaci v probíraných tématech na přednáškách. Materiál nenahrazuje účast na přednáškách ani povinnou literaturu.

Platí pro ZS 2024/2025

© Tomáš Votava (2024)

Subjekty podnikatelské činnosti II.

(2PR101 Právo)

Ing. Tomáš Votava, M.A., Ph.D.

Vysoká škola ekonomická
ZS 2024/2025

Obchodní společnosti

Právo

3

Ing. Tomáš Votava, M.A., Ph.D.

Komanditní společnost

Komanditní společnost

Komanditní společnost → osobní obchodní společnost, avšak jejím charakteristickým znakem:

propojení rysů osobních a kapitálových společností (např. povinnost komanditisty vnést do společnosti vklad).

→ převažují rysy osobní společnosti

→ ne příliš častá právní forma

→ přináší určitou variabilitu v nabídce právních forem obchodních společností

Prameny právní úpravy

1. Zvláštní ustanovení § 118 – 131 ZOK + podpůrně právní úprava veřejné obchodní společnosti, v jednotlivých případech (např. o převoditelnosti podílu) úprava s.r.o.
2. Obecná ustanovení o obchodních korporacích § 1 – 94 ZOK
3. Obecná ustanovení o korporacích § 210 – 213 ObčZ
4. Obecná ustanovení o právnických osobách § 118 – 209 ObčZ
5. Zvláštní zákony:
 - a. zákon č. 104/2008 Sb., o nabídkách převzetí
 - b. zákon č. 125/2008 Sb., o přeměnách obchodních společností a družstev
 - c. zákon č. 304/2013 Sb., o veřejných rejstřících

Právo

5

Ing. Tomáš Votava, M.A., Ph.D.

Právo

6

Ing. Tomáš Votava, M.A., Ph.D.

Definice k.s.

Komanditní společnost = obchodní společnost s minimálně dvěma společníky, kdy alespoň jeden společník ručí za dluhy společnosti neomezeně celým svým majetkem (**komplementář**) a alespoň jeden společník ručí za dluhy společnosti pouze omezeně (**komanditista**).

Komanditní společnost v sobě spojuje jak rysy veřejné obchodní společnosti, tak společnosti s ručením omezeným

Právo

7

Ing. Tomáš Votava, M.A., Ph.D.

Komplementář

= společník komanditní společnosti, který ručí za dluhy společnosti neomezeně celým svým majetkem

→ právní postavení a úloha ve společnosti obdobou společníka ve veřejné obchodní společnosti

→ Především **vykonává ekonomickou aktivitu**

→ Zpravidla se **nepodílí** vkladem (i když může)

Právo

8

Ing. Tomáš Votava, M.A., Ph.D.

Komanditista

= společník komanditní společnosti, který ručí za dluhy společnosti pouze omezeně

→ právní postavení a úloha ve společnosti obdobou společníka ve společnosti s ručením omezeným

→ **Účastní se vkladem a provádí kontrolní činnost**

Právo

9

Ing. Tomáš Votava, M.A., Ph.D.

Obchodní firma

= Kmen + „komanditní společnost“
nebo zkratky: „kom. spol.“ nebo „k. s.“

Pokud by v obchodní firmě komanditní společnosti bylo jméno komanditisty, ručil by neomezeně za dluhy společnosti, stejně jako komplementář!!!

Právo

10

Ing. Tomáš Votava, M.A., Ph.D.

Základní znaky

1. osobní obchodní společnost s **právní osobností** → nabyvá majetek odděleně od společníků a za své dluhy odpovídá celým svým majetkem
2. **min. 2 společníci** (fyzické i právnické osoby), z nichž alespoň jeden je **komplementář** a jeden **komanditista**
3. Komplementář **nemusí** plnit vkladovou povinnost (ale může) x Komanditista **musí plnit vkladovou povinnost**, ale zákon neurčuje minimální výši.
4. Vklad může být **peněžitý i nepeněžitý**. Možný je i vklad v podobě práce a služeb (pokud to umožňuje společenská smlouva) – **NOVĚ!**

Právo

11

Ing. Tomáš Votava, M.A., Ph.D.

Základní znaky

5. Každý komplementář = **1 podíl**, který **nelze převést** x každý komanditista = **1 nebo více podílů**, které **lze převést** za obdobných podmínek jako u společnosti s ručením omezeným. Podíly komanditistů se určují podle jejich vkladů.
6. Všichni společníci (komplementáři i komanditisté) ručí za dluhy společnosti **solidárně** – Komplementář ručí neomezeně **celým svým majetkem** x komanditista ručí **pouze omezeně**, a to do výše svého nesplaceného vkladu podle stavu zápisu v obchodním rejstříku.

Právo

12

Ing. Tomáš Votava, M.A., Ph.D.

Základní znaky

5. Společenská smlouva může určit sumu, do které komanditista ručí za dluhy společnosti – **tzv. komanditní suma** (novinka!!!)
6. Nejvyšší orgán tvoří **všichni společníci**, statutární orgán **jen komplementáři**
7. Může být založena za účelem **podnikání nebo správy vlastního majetku**

Právo

13

Ing. Tomáš Votava, M.A., Ph.D.

Založení a vznik k.s.

Založení:

→ **společenskou smlouvou** podepsanou všemi zakladateli

Forma: písemná s **úředně ověřenými podpisy**, ale nevyžaduje se forma veřejné listiny – notářského zápisu

Vznik:

→ **zápisem do obchodního rejstříku**

Návrh na zápis (aktivní legitimace) podávají **všichni společníci**

Právo

14

Ing. Tomáš Votava, M.A., Ph.D.

Obsah společenské smlouvy

1. Obchodní firmu, sídlo, předmět podnikání (nebo činnosti)
2. Určení, kdo ze společníků je **komplementář** a kdo **komanditista** (firma nebo jméno osoby a sídlo / bydliště)
3. **Výše základního kapitálu** a výše vkladu každého komanditisty
4. **Určení podílů** každého společníka a práv a povinností s nimi spojených
5. Který (kteří) z komplementářů je (jsou) **statutárním orgánem**
6. **Vkladovou povinnost** komanditistů, vč. lhůty pro splnění
7. U **nepeněžitého vkladu**: jeho popis, ocenění, určení znalce

Právo

15

Ing. Tomáš Votava, M.A., Ph.D.

Zápis komanditní společnosti

K zápisu je třeba dodat:

1. Společenská smlouva s úředně ověřenými podpisy
2. Doklady splnění vkladové povinnosti
3. Právní důvod užívání prostor sídla
4. Podnikatelské oprávnění
5. Doklady dokládající způsobilost členů orgánů k výkonu funkce

Právo

16

Ing. Tomáš Votava, M.A., Ph.D.

Orgány k.s.

Nejvyšší orgán = **všichni společníci**

→ Zákon nestanoví žádná bližší pravidla, proto tato pravidla **musí určit společenská smlouva**

→ Pokud nestanoví smlouva jinak, rozhodují o věcech, které nejsou v působnosti statutárního orgánu, **všichni společníci**, a to tak, že hlasují komplementáři a komanditisté zvlášť

Statutární orgán = **všichni komplementáři** (komanditisté ne!)

Společenská smlouva může určit, že statutárním orgánem bude jen některý, či někteří z komplementářů

Další orgány si může k.s. zřídit ve společenské smlouvě

Právo

17

Ing. Tomáš Votava, M.A., Ph.D.

Zánik komanditní společnosti

Komanditní společnost zaniká **výmazem z obchodního rejstříku**

Právo

18

Ing. Tomáš Votava, M.A., Ph.D.

Zhodnocení k.s.

Výhody:

- značná flexibilita při úpravě vnitřních poměrů
- možnost zapojení společníků, kteří ručí pouze v omezené výši

Nevýhody:

- vysoké riziko při neomezené ručení komplementářů

Bývá někdy obcházeno tím, že **komplementářem je ustavena jiná právnická osoba**, jejíž společníci za dluhy společnosti neručí (po splacení vkladu) – typicky s.r.o.

Právo

19

Ing. Tomáš Votava, M.A., Ph.D.

Kapitálové společnosti

Společnost s ručením omezeným

Definice s.r.o.

Společnost s ručením omezeným = obchodní společnost, jejíž **základní kapitál je tvořen vklady společníků** a za jejíž dluhy společníci ručí společně a nerozdílně do výše, v jaké nesplnili vkladové povinnosti podle stavu zapsaného v obchodním rejstříku v době, kdy byli věřitelem vyzváni k placení (**ručí omezeně**)

→ tradičně řazená mezi kapitálové obchodní společnosti, i když vykazuje i **některé znaky osobních společností**

Právo

22

Ing. Tomáš Votava, M.A., Ph.D.

Prameny právní úpravy

1. Zvláštní ustanovení § 132 – 242 ZOK
2. Obecná ustanovení o obchodních korporacích § 1 – 94 ZOK
3. Obecná ustanovení o korporacích § 210 – 213 NOZ
4. Obecná ustanovení o právnických osobách § 118 – 209 NOZ
5. Zvláštní zákony:
 - a. zákon č. 104/2008 Sb., o nabídkách převzetí
 - b. zákon č. 125/2008 Sb., o přeměnách obchodních společností a družstev
 - c. zákon č. 304/2013 Sb., o veřejných rejstřících

Právo

23

Ing. Tomáš Votava, M.A., Ph.D.

Základní znaky

1. kapitálová obchodní společnost s **právní osobností**
2. **1 nebo více společníků** (fyzické i právnické osoby), maximální počet společníků není omezen
3. Povinně vytváří **základní kapitál** - minimální vkladová povinnost jen 1 Kč / společníka.
 - a. Vklad společníka může být jak **peněžitý**, tak **nepeněžitý**
 - b. Nepeněžitý vklad musí být oceněn znalcem, kterého si určí při založení zakladatelé (při pozdějším vkladu jednatel) – tzn., že již nemusí být jmenován soudem
 - c. Emisní ážio = rozdíl mezi cenou nepeněžitého vkladu určenou posudkem znalce a výší vkladu

Právo

24

Ing. Tomáš Votava, M.A., Ph.D.

Základní znaky

- Podíl vyjádřen % nebo zlomkem a je **převoditelný**
- Společníci ručí za dluhy společnosti jen **omezeně** – do výše, v jaké nesplnili vkladové povinnosti dle stavu zapsaného v obchodním rejstříku v době, kdy byli věřitelem vyzváni k plnění.
- Povinné orgány: **valná hromada** = všichni společníci a **statutární orgán** = jednatel
- Účel: **jakýkoli dovolený** (tedy i nepodnikatelský)

Byl **odstraněn zákaz řetězení společností** s ručením omezeným – např. nyní již může být jedna společnost s ručením omezeným jediným zakladatelem jiné společnosti s ručením omezeným atd.

Právo

25

Ing. Tomáš Votava, M.A., Ph.D.

Založení

Společnost s ručením omezeným může založit **jedna nebo více osob** (fyzických i právnických)

Jedna osoba zakládá společnost **zakladatelskou listinou**, více osob **společenskou smlouvou**.

Forma: Obě musí mít formu veřejné listiny (tj. notářského zápisu)

Právo

26

Ing. Tomáš Votava, M.A., Ph.D.

Společenská smlouva při založení

Při založení musí společenská smlouva **obsahovat**:

- Vkladovou povinnost zakladatelů, vč. lhůty pro splnění
- Určení správce vkladu
- Koho zakladatelé určují jako prvního jednatele
- U nepeněžitého vkladu:
 - jeho popis
 - Ocenění
 - určení znalce

Právo

27

Ing. Tomáš Votava, M.A., Ph.D.

Společenská smlouva při existenci

Po celou dobu existence společnosti musí obsahovat:

- Obchodní firmu, sídlo, předmět podnikání (nebo činnosti)
- Určení **společníků** (firma nebo jméno osoby a sídlo / bydliště)
- Výše základního kapitálu** a výši vkladů připadajících na podíl nebo podíly každého společníka
- Určení druhů podílů** každého společníka a práv a povinností s nimi spojených (dovoluje-li společenská smlouva vznik různých druhů podílů)
- Počet **jednatelů** a způsob jejich jednání za společnost

Právo

28

Ing. Tomáš Votava, M.A., Ph.D.

Vznik společnosti s ručením omezeným

Vznik:

→ **zápisem do obchodního rejstříku**

Návrh na zápis (aktivní legitimace) podávají **všichni jednatelé**

Před zápisem: každý zakladatel musí splatit případné emisní ážio a dále **alespoň 30 % vkladu**.

Nepeněžitý vklad musí být **vnesen** do společnosti také ještě **před zápisem**

Právo

29

Ing. Tomáš Votava, M.A., Ph.D.

Zápis společnosti s ručením omezeným

K zápisu je třeba dodat:

- Stejnopis notářského zápisu **společenské smlouvy / zakladatelské listiny**
- Doklady splnění **vkladové povinnosti**
- Právní důvod užívání **prostor sídla**
- Podnikatelské oprávnění**
- Doklady dokládající **způsobilost členů** orgánů k výkonu funkce

Právo

30

Ing. Tomáš Votava, M.A., Ph.D.

Podíl

= účast společníka v obchodní korporaci a práva a povinnosti z této účasti plynoucí

Jeden společník **může mít více podílů** – musí upravit společenská smlouva - jinak každý společník jen **1 podíl**, který se v případě nabytí dalšího podílu zvýší (tzv. **přirůstání podílu**)

Navíc nově může společenská smlouva určit i různé druhy podílů → jeden druh podílů tvoří podíly, ke kterým se váží stejná práva a povinnosti společníků

Právo

31

Ing. Tomáš Votava, M.A., Ph.D.

Kmenový list

* Bude-li mít společník **více podílů**, může mu společnost vydat **kmenový list** pro každý podíl (novinka!!!)

* **Kmenový list je cenným papírem**, který lze vydat pouze v listinné podobě a jehož účelem je usnadnění převodu podílu

* Převádí se na základě smlouvy (která nemusí být ani písemná), stačí **rubopis a předání kmenového listu**

Právo

32

Ing. Tomáš Votava, M.A., Ph.D.

Základní práva společníka

- * Právo na **podíl na zisku** (zpravidla v poměru jednotlivých podílů)
- * Právo na **vypořádací podíl** (pokud účast společníka na společnosti zanikne za trvání společnosti)
- * Právo na **podíl na likvidačním zůstatku** (v případě likvidace společnosti)
- * Právo **účastnit se na řízení** společnosti a kontroly její činnosti - účast na valné hromadě a hlasování
- * Právo **podat žalobu za společnost**
- * Právo **nakládat s podílem**
- * Právo **ukončit účast** na společnosti

Právo

33

Ing. Tomáš Votava, M.A., Ph.D.

Základní povinnosti společníka

- * **Vkladová povinnost** = povinnost splatit vklad
- * **Příplatková povinnost** = povinnost přispět peněžitým plněním na vytvoření vlastního kapitálu mimo základní kapitál (musí určit společenská smlouva, nebo o tom rozhodnout valná hromada)
- * **Ručební povinnost** (společníci ručí solidárně, avšak omezeně)
- * a další...

Právo

34

Ing. Tomáš Votava, M.A., Ph.D.

Valná hromada

Nejvyšší orgán = **valná hromada** = všichni společníci

Rozhoduje o základních otázkách týkající se společnosti, společníků a jejich orgánů, zejména:

- * Rozhoduje o změně společenské smlouvy
- * Rozhoduje o změně základního kapitálu
- * Schvaluje účetní závěrku
- * Rozhoduje o způsobu rozdělení zisku nebo úhrady ztráty
- * Rozhoduje o převodu závodu, přeměně / zrušení společnosti apod.

Právo

35

Ing. Tomáš Votava, M.A., Ph.D.

Valná hromada

- * Svolávána **jednatelům** alespoň **1 za účetní období**
- * Svou účastí a hlasováním na valné hromadě se společníci **podílejí na řízení společnosti**
- * **Usnášení schopná**, pokud jsou přítomní společníci, kteří mají **alespoň polovinu hlasů**
- * Rozhodnutí přijímána **prostou většinou hlasů** (společenská smlouva může požadovat kvalifikovanou většinu v určitých případech)
- * Jednočlenná s.r.o.: **valná hromada se nekoná** a její působnost vykonává jediný společník → jeho rozhodnutí musí mít **písemnou formu**

Právo

36

Ing. Tomáš Votava, M.A., Ph.D.

Jednatel

statutární orgán = jednatel

- může být jak **společník, tak třetí osoba** (fyzická i právnická osoba)
- **jmenuje i odvolává** valná hromada
- zapisuje se povinně **do obchodního rejstříku**
- společnost může mít i více jednatelů (pokud tak určí společenská smlouva, mohou tvořit dokonce kolektivní orgán)

Právo

37

Ing. Tomáš Votava, M.A., Ph.D.

Jednatel - podmínky

- * Osoba **plně svéprávná**
- * **Bezúhonná** ve smyslu živnostenského zákona
- * Bez **překážky provozování živnosti**
- * **Nesmí být vyloučena z výkonu funkce** člena orgánu obchodní společnosti (§ 63 ZOK)

Právo

38

Ing. Tomáš Votava, M.A., Ph.D.

Dozorčí rada

= **kontrolní** orgán, který ovšem společnost s ručením omezeným **zřizuje jen tehdy, pokud to stanoví společenská smlouva** nebo právní předpis (např. zák. o přeměnách)

- členové jsou **voleni a odvolávání** valnou hromadou (může být fyzická i právnická osoba)
- **počet členů** určí společenská smlouva
- zapisují se **do obchodního rejstříku**
- podmínky jsou stejné jako pro jednatele
- funkce je neslučitelná s funkcí jednatele

Právo

39

Ing. Tomáš Votava, M.A., Ph.D.

Zrušení a zánik s.r.o.

Zvláštní případy zrušení:

1. Všichni společníci se **mohou dohodnout** na zrušení společnosti (dohoda musí mít formu veřejné listiny – notářského zápisu)
2. Společenská smlouva může stanovit důvody, pro které se může společník **domáhat zrušení společnosti u soudu**

→ likvidátora volí a odvolává jednatel společnosti (příp. valná hromada, určí-li tak společenská smlouva)

Zánik: **výmazem z obchodního rejstříku**

Právo

40

Ing. Tomáš Votava, M.A., Ph.D.

Zhodnocení s.r.o.

→ nejpobulárnější právní forma obchodní společnosti v ČR

Výhody:

- omezené ručení společníků za dluhy společnosti
- pouze minimální povinný základní kapitál
- velká volnost při úpravě vnitřních poměrů

Nevýhody:

- nižší důvěryhodnost pro věřitele

Právo

41

Ing. Tomáš Votava, M.A., Ph.D.

Akciová společnost

Definice akciové společnosti

Akciová společnost = obchodní společnost, jejíž

základní kapitál je rozvržen na určitý počet akcií

→ Akciová společnost je čistým (základním) typem kapitálové společnosti

Právo

43

Ing. Tomáš Votava, M.A., Ph.D.

Prameny právní úpravy

1. Zvláštní ustanovení § 243 – 551 ZOK
2. Obecná ustanovení o obchodních korporacích § 1 – 94 ZOK
3. Obecná ustanovení o korporacích § 210 – 213 NOZ
4. Obecná ustanovení o právnických osobách § 118 – 209 NOZ
5. Zvláštní zákony:
 - a. zákon č. 104/2008 Sb., o nabídkách převzetí
 - b. zákon č. 125/2008 Sb., o přeměnách obchodních společností a družstev
 - c. zákon č. 304/2013 Sb., o veřejných rejstřících
 - d. zákon č. 256/2004 Sb., o podnikání na kapitálovém trhu

Právo

44

Ing. Tomáš Votava, M.A., Ph.D.

Základní znaky

1. kapitálová obchodní společnost s **právní osobností**
2. Tvořena **1 nebo více akcionáři**
3. Povinně vytváří **základní kapitál** – min. 2 mil. Kč / 80 000 EUR. V eurech je možné tvořit základní kapitál pouze v případě, že vede celé účetnictví v eurech. Někdy i vyšší minimální základní kapitál (např. banky)
4. Základní kapitál se **člení na akcie**. Akcie = podíl akcionáře na akciové společnosti, na základním kapitálu a jednak je označením pro cenný papír

Právo

45

Ing. Tomáš Votava, M.A., Ph.D.

Základní znaky

5. Podíl na akciové společnosti je **převoditelný**
6. Akcionáři **neručí za dluhy společnosti** → věřitelé se mohou zásadně uspokojovat jen z majetku společnosti
7. Akciová společnost musí vytvořit systém vnitřní struktury → monistický nebo dualistický
8. Účel: **jakýkoli dovořený** (i nepodnikatelský)

Právo

46

Ing. Tomáš Votava, M.A., Ph.D.

Akcie

Akcie = cenný papír, s nímž jsou spojena práva akcionáře podílet se na řízení společnosti, vytvořeném zisku a na likvidačním zůstatku

listinné akcie x zaknihované akcie

akcie (se jmenovitou hodnotou) x kusové akcie

Právo

47

Ing. Tomáš Votava, M.A., Ph.D.

Emisní kurs akcie

Emisní kurs = peněžní částka, na kterou emitent (a.s.) akcií vydává, tj. cena, za kterou si akcii může koupit první akcionář

$$\begin{aligned} &\text{Emisní kurs} \\ &= \\ &\text{jmenovitá (účetní) hodnota akcie} + \text{případně emisní ážio} \end{aligned}$$

X kurz akcie

Právo

48

Ing. Tomáš Votava, M.A., Ph.D.

Akcie z hlediska formy

akcie na majitele je cenným papírem na doručitele

X

akcie na jméno je cenným papírem na řad

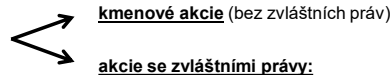
Právo

49

Ing. Tomáš Votava, M.A., Ph.D.

Druhy akcií

Akcie, se kterými se pojí stejná práva, tvoří jeden druh

prioritní akcie → přednostní právo na podíl na zisku x bez hlasovacích práv

akcie s rozdílnou vahou hlasů → akcie o stejné jmenovité (účetní) hodnotě = jiný počet hlasů

akcie s pevným podílem na zisku

a další

Právo

50

Ing. Tomáš Votava, M.A., Ph.D.

Akcie – povinné náležitosti

1. označení, že jde o akcii
2. jednoznačná identifikace společnosti
3. jmenovitá hodnota akcie
4. označení formy akcie, ledaže akcie byla vydána jako zaknihovaný cenný papír
5. u akcie na jméno - jednoznačná identifikace akcionáře
6. údaj o druhu akcie (nemusí být u kmenových akcií)
7. kusová akcie musí obsahovat označení „kusová akcie“

Právo

51

Ing. Tomáš Votava, M.A., Ph.D.

Založení

Založení: **stanovy**

Forma: veřejné listiny (tj. notářského zápisu)

K založení akciové společnosti **nestačí samotné přijetí stanov**, ale je ještě navíc třeba, aby každý zakladatel splatil případné emisní ážio a alespoň 30% jmenovité nebo účetní hodnoty upsaných akcií na bankovní účet určený ve stanovách

Právo

52

Ing. Tomáš Votava, M.A., Ph.D.

Vznik akciové společnosti

* Akciová společnost vzniká **zápisem do obchodního rejstříku**

K zápisu je třeba dodat:

1. Stejnopis notářského zápisu stanov
2. Doklady splnění vkladové povinnosti
3. Právní důvod užívání prostor sídla
4. Podnikatelské oprávnění
5. Doklady dokládající způsobilost členů orgánů k výkonu funkce

Právo

53

Ing. Tomáš Votava, M.A., Ph.D.

Základní práva akcionáře

* Podíl akcionáře na akciové společnosti = souhrn jeho práv a povinností vzhledem ke společnosti

* Právo **na rovné zacházení** – tomu odpovídá povinnost společnosti nediskriminovat, tj. bezdůvodně nezvýhodňovat či neznevýhodňovat některého z akcionářů

* Právo **podílet se na řízení** společnosti:

- a. účast na valné hromadě
- b. hlasovací práva
- c. právo na vysvětlení
- d. právo podávat návrhy a protinávrhy apod.

Právo

54

Ing. Tomáš Votava, M.A., Ph.D.

Základní práva akcionáře

- * Právo **dovolávat se neplatnosti usnesení valné hromady**
- * Právo na **podíl na zisku**
- * Právo na **podíl na likvidačním zůstatku**
- * Právo **účasti na zvýšení základního kapitálu** – přednostní právo
- * Právo na **odkoupení akcií za podmínek stanovených zákonem** (např. jeden akcionář získá 90% základního kapitálu a hlasovacích práv)

Právo

55

Ing. Tomáš Votava, M.A., Ph.D.

Základní povinnosti akcionáře

- * **Povinnost loajality**: chovat se čestně a zachovávat vnitřní řád společnosti
- * Řádně a včas splnit **vkkladovou povinnost**
- * **Vrátit podíl na zisku**, který akcionář nepřijal v dobré víře
- * a další...

Právo

56

Ing. Tomáš Votava, M.A., Ph.D.

Vnitřní struktura akciové společnosti

Nově si akciové společnost volí jeden ze dvou systémů vnitřní struktury:

1. **Dualistický** – systém, ve kterém si společnost vedle **valné hromady** vytváří ještě **představenstvo** a **dozorčí radu** (podle zrušeného ObchZ to bylo jediné možné uspořádání)
2. **Monistický** – vedle **valné hromady** je vytvářena **správní rada** (**POZOR ZMĚNA od 1. 1. 2021 statutární ředitel zrušen**)

Právo

57

Ing. Tomáš Votava, M.A., Ph.D.

Rozdíl mezi dualistickým a monistickým systémem

- * Hlavně v rozdělení výkonné a kontrolní působnosti mezi jednotlivé orgány:
 - a. v dualistickém systému: **výkonným orgánem je představenstvo a kontrolním orgánem dozorčí rada**
 - b. v monistickém systému: **správní rada** je také základním **kontrolním orgánem**, ale může daleko více také **zasahovat do řízení společnosti**
- * Valná hromada má v obou systémech stejné kompetence
- * Nevýhodou monistického systému je kusá právní úprava. Může však umožnit řízení společností jednou osobou, neboť nevylučuje, aby statutárním ředitelem společnosti a jediným členem správní rady byla tatáž osoba

Právo

58

Ing. Tomáš Votava, M.A., Ph.D.

Valná hromada

= **nejvyšší orgán společnosti**

Rozhoduje o základních otázkách týkající se společnosti, akcionářů a jejích orgánů, zejména:

- * Rozhoduje o **změně stanov**
- * Rozhoduje o **změně základního kapitálu**
- * Schvaluje **účetní závěrku**
- * Rozhoduje o **způsobu rozdělení zisku** nebo úhrady ztráty
- * Rozhoduje o převodu závodu, přeměně / zrušení společnosti apod.

Valná hromada **není oprávněna zasahovat do oblasti působnosti svěřené jiným orgánům** (např. není oprávněna zasahovat do obchodního vedení)

Právo

59

Ing. Tomáš Votava, M.A., Ph.D.

Valná hromada

- * Valnou hromadu tvoří akcionáři, kteří jsou svoláváni na jednání valné hromady **alespoň 1 za účetní období**
- * Svou účastí (osobní nebo v zastoupení) a hlasováním na valné hromadě se akcionáři podílejí na řízení společnosti
- * Valnou hromadu **svolává představenstvo** (příp. správní rada) pozvánkou na valnou hromadu:
 - a. je třeba ji nejméně 30 dnů před konáním uveřejnit na internetových stránkách společnosti a současně zaslat akcionářům na adresu
 - b. pozvánka obsahuje i návrhy usnesení a jejich odůvodnění
 - c. mají-li být zvoleni členové orgánů společnosti, obsahuje pozvánka i jejich jména

Právo

60

Ing. Tomáš Votava, M.A., Ph.D.

Valná hromada

- * Valná hromada je usnášení schopná, pokud jsou přítomni akcionáři, jejichž akcie **přesahují 30% základního kapitálu (tzv. kvorum)**
- * Valná hromada **rozhoduje usnesením** - k jeho přijetí je třeba **nadpoloviční většina hlasů přítomných akcionářů** (zákon nebo stanovy mohou pro určité případy požadovat kvalifikovanou většinu)
- * O průběhu valné hromady se **vždy pořizuje zápis**
Jednočlenná společnost: valná hromada se **nekoná** a její působnost vykonává jediný akcionář → jeho rozhodnutí musí mít písemnou formu

Právo

61

Ing. Tomáš Votava, M.A., Ph.D.

Neplatnost usnesení

Pokud bylo usnesení valné hromady přijato v rozporu s:

- * právními předpisy nebo
- * stanovami nebo
- * dobrými mravy

mohou se **akcionář, člen představenstva, dozorčí rady, správní rady a likvidátor** dovolat neplatnosti u soudu

→ **3 měsíční prekluzivní lhůt** od doby, kdy se o usnesení valné hromady oprávněná osoba dověděla nebo mohla dovědět

V případě **akcionáře přítomného na valné hromadě** však platí, že musí **ještě během valné hromady podat proti usnesení protest** a zároveň vymežit důvody, pro které považuje usnesení za neplatné.

Právo

62

Ing. Tomáš Votava, M.A., Ph.D.

Hlasování per rollam

Hlasování per rollam musí přistoupení stanov

Postup:

1. Oprávněná osoba ke svolání valné hromady rozešle všem akcionářům návrh rozhodnutí a lhůtu pro doručení vyjádření
2. Po vypršení lhůty se vyhodnotí (pokud se někdo nevyjádří, platí, že nesouhlasí)
3. Výsledek se zveřejní na internetových stránkách společnosti a zašle všem akcionářům

Právo

63

Ing. Tomáš Votava, M.A., Ph.D.

Dualistický systém: Představenstvo

= **výkonný orgán** společnosti = statutární orgán

Zastupuje tedy společnost ve všech věcech, náleží mu

obchodní vedení:

- * Organizace a řízení podnikatelské činnosti společnosti
- * Rozhodování o podnikatelských záměrech
- * Činí kroky stanovené zákonem (např. svolává valnou hromadu)
- * Má zbytkovou působnost – rozhoduje ve všech otázkách, které nespádají do působnosti jiných orgánů společnosti

Právo

64

Ing. Tomáš Votava, M.A., Ph.D.

Dualistický systém: Představenstvo

- * Představenstvo **má tři členy** (stanovy mohou určit jiný počet), které volí a odvolává (z jakéhokoli důvodu) valná hromada
- * **Délku funkčního období** určují stanovy či smlouva o výkonu funkce, pokud ji neurčí, pak 1 rok
- * Představenstvo si volí **předsedu**, jehož hlas je při rovnosti hlasů rozhodující

Právo

65

Ing. Tomáš Votava, M.A., Ph.D.

Dualistický systém: Dozorčí rada

= **kontrolní orgán**

- * Má **3 členy** (pokud stanovy neurčí jinak), které volí a odvolává valná hromada
- * V jejím čele stojí dozorčí radou volený **předseda**, který má v případě rovnosti hlasů rozhodující hlas
- * Délka funkčního období je 3 roky (stanovy nebo smlouva o výkonu funkce mohou určit něco jiného)

Právo

66

Ing. Tomáš Votava, M.A., Ph.D.

Monistický systém: Správní rada

= **kontrolní i výkonný** orgán společnosti

- * Její postavení se blíží dozorčí radě v dualistickém systému má ovšem **širší kompetence**:
 - a. obchodního vedení
 - b. náleží ji zbytková působnost!
- * Má **tři členy** (neurčí-li statuty něco jiného), které volí valná hromada
- * V čele stojí předseda, jehož úkolem je zejména organizace správní rady
- * Podpůrně se použijí ustanovení o dozorčí radě

Právo

67

Ing. Tomáš Votava, M.A., Ph.D.

Zrušení a zánik akciové společnosti

→ Platí to, co bylo řečeno obecně o obchodních korporacích

- * Akciová společnost **zaniká výmazem z obchodního rejstříku**
- * Akciová společnost se také může **účastnit všech druhů přeměn**:
 - a. Fúze – sloučením nebo splynutím
 - b. Rozdělení – rozštěpením nebo odštěpeníma to jak v roli zanikající nebo nástupnické společnosti

Právo

68

Ing. Tomáš Votava, M.A., Ph.D.

Zhodnocení a.s.

Výhody:

- absence ručení akcionářů → investice bez odpovědnosti
- vyšší důvěryhodnost pro věřitele

Nevýhody:

- vysoký minimální základní kapitál
- rozsáhlá regulace → relativně složitá právní úprava
- vyšší náklady na řízení společnosti

Právo

69

Ing. Tomáš Votava, M.A., Ph.D.

Děkuji vám za pozornost!